

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **V. A.**
zastoupený advokátem JUDr. Ing. Jiřím Špeldou
sídlem Šafaříkova 666, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2018, č. j. OAM-522/ZA-ZA11-LE05-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

2. Žalobce namítl porušení ustanovení § 11a a § 12 a násl. zákona o azylu, čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a dále ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).
3. Podle žalobce žalovaný vydal napadené rozhodnutí na základě nesprávně zjištěného skutkového a právního stavu. Žalovaný měl s žalobcem provést pohovor a zjistit si dostupné informace o zemi původu. Žalobce naposledy žádal o mezinárodní ochranu v září roku 2016, od té doby uplynuly dva roky a situace na Ukrajině se změnila. Situace v Doněcké oblasti, odkud žalobce pochází, se mění rychle. Správní orgán si měl zjistit dostupné informace o perzekuci ruský mluvící menšiny a také o dalších menšinách, např. o řecké. Žalobce sdělil, že je řecké národnosti, a měl kvůli tomu ve vlasti problémy. Správní orgán nezjistil aktuální situaci o perzekuci národnostních menšin, ať již ruský mluvící nebo řecké. Žalobce nemluví ukrajinsky a v zemi původu se necítí v bezpečí. Dále uvedl novou informaci – do místa jeho bývalého bydliště mu přišel povolávací rozkaz do armády, kam může nastoupit až do 60 let věku. Nástupu vojenské služby se také obává, neboť je starší a má zdravotní potíže.
4. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost námitek. Poukázal na to, že námitky vznesené žalobcem neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, informace o zemi původu, výpovědi žalobce i na vlastní rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že postupoval v souladu se zákonem a zjistil skutkový stav v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí; i za takto zjištěného skutkového stavu však neshledal podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.
6. Žalovaný dále namítl, že žaloba neobsahuje žádné konkrétní žalobní body a je neprojednatelná – nesplňuje náležitost podle § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pro případ, že by soud o žalobě věcně jednal, žalovaný navrhl, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.

III. Jednání

7. K projednání věci soud nařídil jednání na 9. 9. 2020. Jednání nebyl přítomen tlumočník. Žalobce sice původně požadoval účast tlumočníka na jednání, následně ale tento požadavek vzal zpět (viz úřední záznam na č. 1. 53 soudního spisu). Během jednání pak bylo zjevné, že žalobce je schopen se dorozumět v českém jazyce.
8. Zástupce žalobce namítl, že žalobce v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl nové skutečnosti oproti řízení o první žádosti, a to že nyní by byl na Ukrajině v postavení nežádoucí osoby, neboť je ruský hovořící osobou, navíc řecké národnosti. Dochází zde k „ukrajinizaci“, k zakazování všeho ruského. Žalovaný se těmito skutečnostmi řádně nezabýval. Pověřená pracovnice žalovaného k tomu uvedla, že žalobce v řízení o opakované žádosti nepřednesl žádné nové skutečnosti, které mu v předchozím řízení nebyly známy. Byly tedy splněny podmínky k posouzení žádosti jako nepřipustné.

9. K dotazu soudu na jeho znalosti ukrajinštiny žalobce uvedl, že v ukrajinštině zná pouze několik slov, v rodině, v níž vyrůstal, se hovořilo buď řecky anebo rusky. Na dotaz, proč tedy v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu uváděl, že hovoří rovněž ukrajinsky, odpověděl, že již neví. Žalobce byl dále dotázán, zda skutečně obdržel povolávací rozkaz do armády, jak uvádí v žalobě, ve správním spise o tom totiž není žádná zmínka. Žalobce připustil, že povolávací rozkaz neobdržel, zároveň konstatoval, že branná povinnost na Ukrajině postihuje muže do 60 let věku. Žalobce sám za sebe ještě dodal, že v mládí byl na Ukrajině šikanován kvůli své řecké národnosti. Nyní je přitom situace menšin na Ukrajině ještě horší. Zároveň uvedl, že v případě návratu na Ukrajinu by se obával o svůj život.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud se předně zabýval formálními náležitostmi žaloby, konkrétně tím, zda splňuje podmínky stanovené v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy zda obsahuje žalobní body, z nichž je patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadený výrok rozhodnutí za nezákonný. Soud dospěl k závěru, že žaloba je věcně projednatelná, neboť žalobce se mimo obecných odkazů na ustanovení správního řádu, která měla být porušena, výslovně dovolával skutkového důvodu spočívajícího v obavě z pronásledování z důvodu příslušnosti k rusky mluvící menšině, případně k řeckému etniku. Dále uvedl, že mu do místa bydliště přišel povolávací rozkaz do armády, z čehož také pramení jeho další obavy. Nelze tak souhlasit s vyjádřením žalovaného, že žaloba neobsahuje konkrétní projednatelné žalobní body. Krajský soud tedy přistoupil k věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního.
11. Žaloba není důvodná.
12. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce pobývá na území České republiky přibližně od roku 2002, mezi roky 2002 a 2004 mu bylo uděleno české vízum. První žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce podal dne 7. 9. 2016. V rámci řízení o této žádosti žalobce uvedl, že se narodil a žil ve městě Kramatorsk v Doněcké oblasti. Je řecké národnosti, mluví ukrajinsky, rusky a česky, je svobodný a bezdětný, jeho zdravotní stav je dobrý. Jako hlavní důvod této žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl obavu z toho, že bude povolán k výkonu vojenské služby v probíhajícím válečném konfliktu; dále poukazoval na zhoršenou bezpečnostní situaci na Ukrajině a na svůj řecký původ.
13. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 21. 10. 2016, č. j. OAM-777/ZA-ZA06-ZA18-2016, rozhodl tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu se žalobci neuděluje. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce ve své vlasti nevyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za níž by byl pronásledován. Dále žalovaný konstatoval, že žalobce nemá důvod pociťovat strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. že by mohl být pronásledován z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Žalovaný se zabýval především obavou žalobce, že bude nucen vykonat vojenskou službu a zapojit se do probíhajícího válečného konfliktu. Žalovaný poukázal na to, že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem a nemá-li diskriminační charakter, nelze ji považovat za azylově relevantní pronásledování. Diskriminační

charakter v případě žalobce nebyl prokázán. Žalobce navíc dosud ani neobdržel povolávací rozkaz do armády. Žalovaný dále poukázal na to, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až dva roky poté, co na Ukrajině začal válečný konflikt, a 2 dny před vypršením platnosti výjezdního příkazu, který mu byl udělen v rámci řízení o správním vyhoštění; z toho žalovaný dovodil, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je ze strany žalobce účelová. Nebyly zjištěny ani skutečnosti odůvodňující udělení azylu podle § 13 odst. 1 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny), ani podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl). Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda v případě žalobce není namíste udělení doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona o azylu; skutečnosti odůvodňující udělení této formy mezinárodní ochrany nezjistil.

14. Dne 17. 6. 2018 žalobce podal novou žádost o udělení o mezinárodní ochrany. Jako důvody této žádosti uvedl, že se bojí vrátit se do Doněcké oblasti, kde probíhá ukrajinizace, žalobce ukrajinsky neumí a nečeká jej tam nic dobrého. Poukázal také na svou řeckou národnost a na obavu, že bude povolán do armády. Žalovaný s žalobcem neprovedl pohovor, neboť ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, to nepovažoval za nezbytné. O opakované žádosti rozhodl žalovaný ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu tak, že žádost je nepřijatelná, a podle § 25 písm. i) zákona o azylu řízení o žádosti zastavil.
15. V nynějším řízení je stěžejní otázkou, zda skutečnosti uplatňované žalobcem v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany lze podřadit pod ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu, tedy zda se jedná o nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozích pravomocně skončených řízeních [§ 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu]. Případné nové skutečnosti či zjištění by zároveň musely svědčit o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu [§ 11a odst. 1 písm. b) téhož zákona].
16. Jak totiž konstantně judikuje Nejvyšší správní soud, institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly azylově relevantním způsobem ovlivnit postavení žadatele a které žadatel nemohl uplatnit během předchozího řízení (viz např. rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 6, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96).
17. V nyní posuzované věci žalobce v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl zčásti shodné důvody jako v řízení o předchozí žádosti. Již v řízení o žádosti ze dne 7. 9. 2016 žalobce uváděl obavu z toho, že bude povolán k výkonu vojenské služby v probíhajícím válečném konfliktu, dále poukazoval na zhoršenou bezpečnostní situaci na Ukrajině a na svůj řecký původ. Žalovaný tedy meritorně posoudil žádost žalobce z hlediska uvedených důvodů již ve svém rozhodnutí ze dne 21. 10. 2016. Jelikož v mezidobí nedošlo k zásadní změně v bezpečnostní situaci na Ukrajině, jak o tom svědčí zprávy o zemi původu shromážděné ve správním spise (a jak je soudu známo z jeho úřední činnosti, z dalších řízení o udělení mezinárodní ochrany), tyto důvody zjevně nemohly založit přípustnost nové žádosti. K námitce žalobce, že v opakované žádosti nově uvedl, že do místa jeho bývalého bydliště mu přišel povolávací rozkaz do armády, krajský soud konstatuje, že ve správním spise takové tvrzení žalobce není nijak zachyceno. Také k výslovnému dotazu soudu při soudním jednání žalobce toliko obecně

uvedl, že branná povinnost na Ukrajině postihuje osoby až do 60 let věku, nikoliv že on osobně obdržel povolávací rozkaz.

18. Žalobce sice v žádosti ze dne 17. 6. 2018 uváděl i nové důvody, avšak ani tyto důvody nesplňují výše citované zákonné podmínky nezbytné k tomu, aby předmětná žádost mohla být posouzena jako přípustná. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že žalobci nic nebránilo v tom, aby své obavy z ukrajinizace a zakazování všeho ruského, k čemuž má nyní na Ukrajině docházet, uplatnil již v řízení o žádosti ze dne 7. 9. 2016. Rusko-ukrajinský konflikt, který provází ozbrojené střety na východě Ukrajiny, trvá již od roku 2014. Od roku 2014 byl zároveň ukrajinským prezidentem Petro Porošenko, kterému žalobce připisuje úlohu iniciátora údajné perzekuce ruskojazyčného obyvatelstva Ukrajiny.
19. I kdyby se ale jednalo o nové skutečnosti, které nebyly bez vlastního zavinění žalobce předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení, stejně by nebyla splněna podmínka stanovená v § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Tedy že tyto skutečnosti svědčí o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Jak je krajskému soudu známo z úřední činnosti, etnickým Rusům, kteří zde tvoří zdaleka největší etnickou menšinu, nejsou na Ukrajině upírány politické svobody a práva. Ukrajinské orgány se zároveň snaží dělat vše pro eliminaci potenciální diskriminace etnických skupin v ukrajinské společnosti, včetně ruské menšiny. Konflikt na východě země sice zvýšil napětí mezi etnickými Rusy a Ukrajinci, nikoliv však do té míry, že by samotná příslušnost k ruskojazyčné menšině žijící na území Ukrajiny mohla představovat důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (viz např. rozsudek krajského soudu ze dne 19. 10. 2017, č. j. 43 Az 36/2016 – 98). Obdobně hodnotí postavení ruský hovořícího obyvatelstva na Ukrajině také Nejvyšší správní soud (viz např. usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 383/2017 – 23, bod 26; ze dne 7. 2. 2018, č. j. 6 Azs 378/2017 – 25, bod 10; a ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 80/2018 – 40, bod 8).
20. Krajský soud shledal nedůvodnými také žalobní námitky směřující k porušení procesních ustanovení správního řádu. Žalovaný shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí v rozsahu dostatečném pro jeho rozhodnutí; z těchto podkladů pak vyplývá stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jednotlivé shromážděné podklady správní orgán důkazně vyhodnotil, přičemž výsledky tohoto hodnocení přesvědčivě a srozumitelně popsal v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Srozumitelně a přesvědčivým způsobem pak uvedl úvahy, které jej vedly k vydání tohoto rozhodnutí.
21. K námitce žalobce, podle níž s ním měl být ve správním řízení proveden pohovor, krajský soud konstatuje, že zákon o azylu nevyžaduje v případě opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany provedení pohovoru s žadatelem. Pohovor by tak měl být v řízení o opakované žádosti proveden pouze tehdy, pokud je nezbytný k řádnému zjištění skutkového stavu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2017, č. j. 6 Azs 66/2017 – 49). Skutečnosti uvedené žalobcem v opakované žádosti byly zjevně takové povahy, že bylo možné danou žádost bez dalšího posoudit jako nepřípustnou. Tyto skutečnosti nevyvolávaly pochybnosti, které by bylo nutno odstranit pohovorem s žalobcem.
22. Nad rámec shora uvedeného krajský soud připomíná, že chce-li žalobce trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty,

kterými lze tento cíl zajistit; žalobce se může pokusit využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

V. Závěr a náklady řízení

23. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
25. O odměně zástupce, kterého žalobci pro toto řízení ustanovil, soud rozhodne samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. září 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce